

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní škola Havířov-Šumbark M. Pujmanové 17/1151,
okres Karviná**

M. Pujmanové 17/ 1151 736 01 Havířov-Šumbark

Identifikátor školy: 600 136 035

Termín konání orientační inspekce: 14. – 15. listopad 2001

Čj.	on3cv116
Signatura	143 244/01-11035

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Havířov-Šumbark M. Pujmanové 17/1151 okres Karviná (dále jen ZŠ M. Pujmanové) byla uvedena do provozu dne 1. září 1986. Kapacita školy byla původně stanovena na 19 tříd, v současné době navštěvuje školu v 26 třídách (12 na 1. stupni a 14 na 2. stupni) celkem 638 žáků. Průměrný počet dětí na jednu třídu je 24,5.

Výuka ve škole probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola (1. – 9. třída), jenž byl schválen pod čj. 16 847/96-2 s platností od 1. září 1996 včetně úprav a doplňků schválených MŠMT ČR dne 25. 8. 1998 pod čj. 25 018/98-22. ZŠ M. Pujmanové nabízí žákům v letošním školním roce celkem deset odborných učeben (dvě učebny hudební výchovy, informatika a výpočetní technika, praktické činnosti, výtvarná výchova, fyzika, chemie, přírodopis, dvě učebny jazyků), sportovní areál s travnatým hřištěm a asfaltovými plochami, dvě tělocvičny po generální opravě.

Školní družina (IZO 119 701 049) má tři oddělení, v nichž ke dni inspekce bylo evidováno celkem 64 dětí.

ZŠ M. Pujmanové je organizační složkou obce.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Kvalita vzdělávání ve všech navštívených vyučovacích hodinách byla hodnocena z hlediska plánování a přípravy výuky, personálních, materiálních a psychohygienických podmínek, v nichž výuka probíhala, užitých vyučovacích forem a metod, motivace a hodnocení žáků, interakce a komunikace mezi žáky a učiteli. Celkem bylo hospitováno 23 vyučovacích hodin pěti různých předmětů u 23 vyučujících školy.

Český jazyk

Byly navštíveny hodiny českého jazyka tak, aby byli hospitováni všichni vyučující na 2. stupni a někteří vyučující ve třetích až pátých třídách.

Týdenní hodinové dotace českého jazyka, které byly stanoveny v nejnižších hodnotách, korespondovaly s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola. Tematické plány byly vypracovány v souladu s učebními osnovami, jsou adresné vůči jednotlivým třídám, doplněné o poznámky zpětné vazby, vyjadřují poznatky i specifiku vyučujících. V oboru český jazyk škola nabízí volitelný předmět cvičení z českého jazyka. Příprava žáků 9. tříd na přijímací zkoušky je řešena formou zájmového kroužku. Základní ukazatele v oblasti plánování a přípravy výuky českého jazyka byly splněny. Kontinuita výuky předmětu v jednotlivých ročnících je zajištěna.

Všichni navštívení učitelé splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti. Celková úroveň zhlédnutých hodin byla až na jednu výjimku vyrovnaná, skoro všechny byly hodnoceny jako vynikající.

Hospitace potvrdily převážně vynikající metodickou i odbornou připravenost učitelů, která je založená na zkušenosti, orientaci v problematice, na pestrých vyučovacích metodách, vysoké míře tvořivosti a motivace. Problematika JČ na 1. stupni je řešena v rámci metodických sdružení učitelů daných ročníků, pro vyučující na druhém stupni je zavedena předmětová komise. Projednávaná tematika metodických orgánů se týká organizačních záležitostí, obsahuje i metodickou, odbornou nebo výukovou náplň. Je vytvořen systém pravidelného prověřování znalostí žáků. Žakovské písemnosti procházejí kontrolou, hodnocením a následnými opravami.

Výuka probíhala většinou v kmenových třídách, které poskytovaly svou vybaveností velmi dobré podmínky pro zvolené vyučovací metody a formy. Výuka předmětu je zajištěna učebnicemi z řady SPN a pracovními sešity nakladatelství Tobiáš. Ve většině hodin byly využity lexikony, pravidla a další jazykové pomůcky. Učitelům je k dispozici běžná audiovizuální či didaktická technika, z ní byl použit především magnetofon a CD přehrávač. Užívání počítačů je dosti časté nejen pro přípravu učitelů na vyučování, ale i v samotné výuce. Jejich využívání v hodinách českého jazyka je však ohraničeno rozvrhem a kapacitou učebny výpočetní techniky.

Po organizační stránce u vyučujících převládala nejen zkušenost, ale také snaha o efektivitu a průběžnou motivovanost žáků. I když převládal frontální způsob vedení výuky, velmi často docházelo k zapojení žáků, kteří byli pověřeni individuálními úkoly. Výuka byla řízena srozumitelnými pokyny, sled a výběr informací byl vhodný a přiměřený náročnosti učiva. Žáci byli vedeni k logickému odvozování a zdůvodňování. Učitelé sledovali během vyučovacího procesu především cíl výuky, který byl téměř ve všech třídách splněn. V průběhu výuky velmi často bylo využíváno mezipředmětových vztahů, u některých vyučujících byl zřetelný trend k integrovanému učení, využívání dosavadních zkušeností žáků. Ve většině hodin zbyl časový prostor na shrnutí učiva a na závěrečné hodnocení práce třídy i jednotlivců. V hodinách byly použity tvořivé formy vyvozování, výkladu, zadávání individuálních úkolů. Formou didaktických her byly využívány encyklopedie, názorné pomůcky a odborná literatura jako další zdroje informací. Pozornost se učitelé snažili zajišťovat především vstupními motivačními metodami, změnami činnosti. V jedné hodině proběhla inspirativní a příkladná motivace formou starších žákovských prací. Jen v několika třídách byly zařazovány relaxační chvíle, i když ve většině hodinách byly pracovní aktivity střídány tak, aby žáci alespoň měnili pracovní polohy. Učivo bylo interpretováno správně, příklady při uvádění učiva byly promyšlené a funkční a vycházely z životní praxe učitelů či žáků. Grafická úroveň zápisů na tabuli i vedení zápisů v žákovských sešitech byly na dobré úrovni. Žáci prokazovali aktivitu a snahu, projevíli zájem a většinou velmi dobré znalosti. Učitelé vedli žáky k vhodným pracovním návykům, při hodnocení žákovských výkonů vyjadřovali pozitivní postoje. I když sledované hodiny byly většinou hodinami opakovacími, poměrně málo byly spojeny s dílčí nebo shrnující klasifikací.

Veškeré práce byly kontrolovány a opravovány, žáci mohli si zpětně porovnat výsledky mezi sebou, byli vedeni ke zdůvodňování správných tvarů. Analýza chyb byla prováděna důsledně. Didaktické principy byly v plné míře respektovány.

Dohodnutá pravidla jednání byla žáky, tak učiteli přijata. Nejen v nižších třídách, ale i na 2. stupni mohli žáci vyjádřit vlastní názor, skoro ve všech hodinách byly připraveny podmínky pro jejich souvislý slovní projev a pro podnětnou interakci. Žáci byli při výkonech sledováni a hodnoceni nejen učiteli, ale i spolužáky. Vyjadřování vyučujících, jejich pohotovost a jazyková správnost byla vysoké úrovni. Totéž se týká i jejich neverbálních projevů. Téměř u všech vyučujících byla zřetelná snaha o citlivý přístup, žáci byli osobnostně respektováni. Kázeňské problémy v době inspekční návštěvy nebyly zaznamenány, u žáků se projevil zájem a kladný vztah k výuce i k učitelům.

Při výuce českého jazyka byly podmínky, ve kterých výuka probíhala, spolu s oblastí motivace a hodnocení, hodnoceny jako velmi dobré. Oblasti organizace, užitých vyučovacích forem a metod byly hodnoceny jako velmi dobré. Ve většině tříd probíhala podnětná interakce a komunikace a tato oblast spolu s oblastí problematiky plánování a přípravy výuky byla hodnocena jako vynikající.

Shrnutím jednotlivých atributů je úroveň výuky českého jazyka hodnocena jako vynikající.

Matematika

Týdenní hodinové dotace matematiky ve všech třídách v předloženém rozvrhu korespondovaly s učebními plány realizovaného vzdělávacího programu. Inspekce zjistila časový a obsahový soulad učebních osnov a tematických plánů s probraným a probíraným učivem zapsaným v třídních knihách. Všichni vyučující při pohovoru s inspekcí před realizací hodin formulovali cíl vyučovací jednotky, který vždy korespondoval s nácvikem matematických poznatků a dovedností, které jsou zahrnuty do standardu vzdělávání.

Téma hodin bylo voleno tak, aby byla dodržena kontinuita matematického vzdělávání vzhledem k současným znalostem žáků a návaznost na učivo probrané v předcházejících hodinách. Připravené příklady ve sledovaných hodinách měly přiměřenou obtížnost a často potvrzovaly pedagogickou zásadu spojení získaných teoretických znalostí s jejich praktickým využitím.

Pro žáky devátých ročníků je organizována příprava k přijímacímu řízení na střední školy z matematiky, a to ve dvou skupinách v rámci zájmového útvaru.

Personální zajištění výuky matematiky je velmi dobré. Na 1. stupni vyučuje 12 učitelek, na 2. stupni vyučuje pět učitelů (z toho jeden pedagog – muž) - všichni jsou odborně i pedagogicky způsobilí pro výuku na daném stupni ZŠ.

Výuka probíhala v běžných kmenových třídách s klasickým vybavením. Subjektivně posuzované světelné a tepelné podmínky byly vyhovující, vyučující dbali na větrání tříd. Úroveň estetické výzdoby tříd byla dobrá, výzdoba se v některých třídách motivačně dotýkala právě matematiky (1. stupeň). Členění hodin bylo ve většině vyučovacích hodin promyšlené, tempo výuky přiměřené – bylo podřízeno splněním zadávaných úkolů. Méně již byly během vyučovacích jednotek řazeny tělovýchovné nebo relaxační chvilky. V řazení hodin matematiky v rozvrhu hodin nebyly shledány nedostatky – na 1. stupni výuka matematiky probíhá většinou v prvních třech hodinách (zcela výjimečně ve čtvrté), na 2. stupni v prvních čtyřech (zcela výjimečně v páté). V 1. ročnících je jedná hodina dělená.

K dispozici pro výuku matematiky jsou učebnice nebo pracovní sešity pro všechny žáky, které jsou uvedeny v seznamu schválených a vydaných učebnic. Žáci 1. - 9. ročníku používají učebnice resp. pracovní sešity nakladatelství SPN, k dispozici jsou i sbírky úloh pro žáky 6. - 9. ročníku a tabulky (8. a 9. ročník). Vyučující mají k dispozici i další učebnice, sbírky úloh, které v případě potřeby buď donášejí do výuky, nebo si z nich kopírují části, které chtějí využít. Pomůcky využitelné při výuce matematiky jsou klasické, jedná se o modely těles, rýsovací pomůcky na tabuli, rozložitelné modely těles pro výuku stereometrie, nástěnné obrazy pro výuku geometrie, pohyblivé číselné osy, soupravy pro výuku racionálních čísel a pravděpodobnosti. Žáci si mohou zapůjčit ve škole kalkulačky. Z didaktické techniky jsou při výuce využitelné zpětné projektory, využití výpočetní techniky není v současné době školou zajištěno. Během výuky matematiky inspekce pozorovala ve většině hodin efektivní využití učebnic, resp. pracovních sešitů a učebních pomůcek; v žádné ze sledovaných vyučovacích jednotek však nebyla využita didaktická technika.

Náplň většiny sledovaných hodin měla za cíl zopakování a procvičování učiva z minulého školního roku a sledovala u žáků rovněž nácvik přesnosti matematického vyjadřování a zápisů, procvičování paměti a pouze výjimečně i představivosti. Organizace hodin a hlavně jejich náplň umožňovaly značný podíl samostatné práce žáků v jejich celkové struktuře. Návštěvou hodin matematiky bylo shledáno, že ne vždy byla tato možnost plně využita. V některých případech se vyučující snažili žáky vést k samostatnému logickému odvozování a zdůvodňování matematických souvislostí. Zvláště v hodinách matematiky na 1. stupni vyučující důsledně vyžadovali od žáků slovní popis matematických myšlenek. Pozitivním zjištěním je fakt, že vyučující zajišťovali aktivitu většiny žáků neustálou komunikací s nimi, a to v průběhu všech fází hodiny. Během sledovaných hodin inspekce pozorovala častý

individuální přístup vyučujících k žákům. Vyučující učivo se žáky probírali, procvičovali a upevňovali optimálním tempem. Grafická úroveň zápisů vyučujících na tabuli a z ní odvozená požadovaná úroveň žákovských sešitů byla velmi dobrá. Kontrola domácích úkolů je prováděna. Věcné chyby se během výuky nevyskytly. V závěru některých sledovaných hodin nezbyl časový prostor pro zopakování a shrnutí probraného učiva.

V hodinách se objevovaly motivační prvky, např. pochvala, povzbuzení a ohodnocení žákovské práce. Byla zaznamenána průběžná motivace (jedna vyučovací hodina), vstupní byla zaznamenána ve většině hodin. V několika případech vyučující využil okamžitě zpětné vazby k navrácení se k již vyřešenému příkladu z minulé či sledované hodiny, popř. k příkladu z domácího úkolu. V průběhu dvou hodin bylo pozorováno shrnutí postupů řešení včetně analýzy chyb. V každé třídě 2. stupně jsou realizovány čtyři písemné čtvrtletní práce a dodatečně ještě jedna – tzv. vstupní na začátku školního roku. Jejich opravám, včetně analýzy chyb je věnována náležitá pozornost. Vedení školy realizuje ve vybraných ročnících tzv. srovnávací prověrky. Motivačním prvkem pro žáky je předkládání zadání různých matematických soutěží a pomoc při jejich řešení ze strany vyučujících (Matematická olympiáda, Pythagoriáda, Matematický klokan).

Vyučující svým vztahem k žákům a přirozenou autoritou umocňovali přátelskou pracovní atmosféru v hodinách. Kladli důraz na správné, srozumitelné a přesné vyjadřování, což podporuje rozvoj komunikativních schopností žáků. V rámci diskuse vyučující reagovali okamžitě na chybné odpovědi žáků, ne vždy však předložením logických faktů a důkazů pro jejich korekci. Úroveň verbální a neverbální komunikace je velmi dobrá.

Výuka matematiky je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Zeměpis, přírodopis, vlastivěda

Hospitace se uskutečnily v hodinách vlastivědy na 1. stupni a v hodinách přírodopisu a zeměpisu na 2. stupni. Všechny hodiny byly vyučovány pedagogy s odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilostí. Kontrolou bylo zjištěno, že časová dotace hospitovaných předmětů je v souladu s učebním plánem a probírané učivo je obsaženo v učebních osnovách příslušného ročníku. Kontinuita výuky předmětů mezi jednotlivými ročníky je zajištěna, neboť škola má zpracovány tematické plány pro všechny ročníky i předměty. Sledované výukové cíle byly stanoveny vhodně, přiměřeně a s ohledem na aktuální stav třídy, v souladu se zásadou soustavnosti a spojení teorie s praxí.

Učebny jsou pro výuku vhodné, pedagogicky podnětné a esteticky upravené, vyzdobené převážně výtvarnými pracemi žáků. Výukové prostory odpovídají psychohygienickým zásadám. Žáci používali učebnice a atlasy různých nakladatelství (Alter, Prodos, Scientia, Fortuna, Kartografie Praha, SPN a další.). Pro výuku zeměpisu slouží dvě polo odborné učebny, která jsou současně kmenové třídy. Odborná učebna přírodopisu je dostatečně zásobena audiovizuální technikou i učebními pomůckami. Třídy jsou dostatečně vybaveny pomůckami a didaktickou technikou, která byla v průběhu inspekce dostatečně využívána. Žákovské lavice a židle jsou zachovalé. Možnost práce s počítačovou technikou mají žáci v počítačové učebně. Tempo výuky bylo přiměřené. Relaxační chvíle byly v hodinách ve třídách na 1. stupni zařazeny rovnoměrně, v hodinách na 2. stupni zařazeny nebyly.

Vyučovací hodiny byly pečlivě připravené, dobře promyšlené, organizační pokyny byly žákům jasné, srozumitelné a přiměřené jejich věku. Patná byla diferenciací učiva podle schopností žáků. Žáci všech tříd projevili velmi dobře vytvořené pracovní i kázeňské návyky, dovedli se soustředit a samostatně pracovat. Byly respektovány didaktické zásady, efektivita většiny hodin byla vysoká. Vyučující často užívali aktivizující a tvořivé formy práce, což značnou měrou přispívalo k udržení pozornosti žáků. K výuce byly používány převážně tabule, učebnice, kartičky s různými úkoly a další pracovní materiál. Velmi kvalitní byla

příprava zápisu na tabuli. Při výuce byl vytvářen prostor pro samostatné a aktivní učení, žáci měli dostatek prostoru k uplatnění vlastního názoru při individuální i skupinové práci. Vyučovací jednotky byly pro žáky inspirující počtem alternativních způsobů řešení rozmanitých úkolů. Učitelé organizovali výuku žákům tak, aby mohli pracovat svým vlastním tempem a byli schopni aplikovat učivo. Vyučovací čas byl využit efektivně, učivo bylo ze strany pedagogů interpretováno věcně správně.

Vyučující v průběhu výuky aktualizovali učivo, využívali mezipředmětové vztahy (převládaly hudební, pracovní a výtvarné prvky) a průběžně vyhodnocovali výsledky učení. Při řešení úkolů byla poskytována žákům pomoc, byla respektována zásada přiměřenosti. U všech žáků byla oceňována snaha a pokrok. Hodnocení bylo zaměřeno převážně pozitivně. K procvičování a upevňování učiva byl ve všech vyučovacích jednotkách dostatek času. Některé hodiny postrádaly závěr. K sebehodnocení nebyli žáci vyzýváni.

Učitelé respektovali osobnost žáka, komunikace učitel-žák byla založena na vzájemné důvěře. V některých vyučovacích hodinách byl vytvořen prostor pro diskusi a rozmanitost názorů. Vyučující rozvíjeli myšlenky obsažené v žakovských odpovědích. Nebyly zaznamenány projevy nežádoucího chování žáků.

Výuka přírodopisu, zeměpisu, přírodovědy a prvouky je hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Na základě výše uvedených hodnocení jednotlivých skupin předmětů je celkově plánování a příprava výuky hodnoceno jako vynikající, ostatní sledované atributy jako velmi dobré. Souhrnně je průběh vzdělávání hodnocen jako velmi dobrý.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Ředitelka školy má stanoveny dlouhodobé koncepční záměry na základě zevrubné analýzy podmínek školy a prostředí, v němž se škola nachází. V koncepci rozvoje školy, kterou ředitelka zpracovala v roce 1999, akcentuje v oblasti vzdělávání otevřený, partnerský přístup učitelů k žákům, zlepšení vybavení školy novou didaktickou technikou, podporu vyučujících, kteří uplatňují moderní a efektivní metody výuky, aktivizuje práci metodických orgánů, zaměří se i na práci s integrovanými zdravotně postiženými žáky, na rozsáhlejší nabídku volitelných a nepovinných předmětů a zájmových kroužků a protidrogovou prevenci. Dlouhodobé koncepční záměry má ředitelka školy písemně rozpracovány v Ročním plánu práce školy na školní rok 2001/2002. Z jeho analýzy je zřejmé, že plánování je pojato jako ucelený a funkční systém. Jsou stanoveny hlavní cíle a úkoly školy v oblasti výchovné i vzdělávací, patřičná pozornost je věnována spolupráci s rodiči a veřejností i oblasti řízení školy. Roční plán je průběžně rozpracováván do týdenních plánů, které jsou s dostatečným časovým předstihem vyvěšovány na informační tabuli ve sborovně školy. Značná pozornost je věnována i plánování kontrolní činnosti členů vedení školy, o čemž svědčí písemně zpracovaný Plán kontrolní činnosti obsahující přehled kontrolovaných úkolů s určením odpovědnosti jednotlivých pracovníků.

Rovněž výchovná poradkyně má písemně zpracovaný plán práce na školní rok 2001/2002. Vyučující pověřená funkcí metodika prevence má promyšleně koncipovaný minimální preventivní program pro oblast zneužívání návykových látek, všechny předmětové komise i metodická sdružení vyvíjejí činnost dle ročních plánů.

Rozvrh hodin plně respektuje minimální hodinové dotace předmětů i celkové týdenní počty hodin stanovené ve schváleném vzdělávacím programu.

V rámci individuální volby vzdělávacích aktivit škola nabízí v letošním školním roce pouze nepovinný předmět sportovní aktivity ve čtvrtém ročníku, z nabídky volitelných předmětů si žáci pro letošní školní rok zvolili sportovní a pohybové aktivity, cvičení z českého jazyka a informatiku. Ve škole vyvíjí činnost dvacetosm zájmových útvarů, např. kulturně-společenský, výtvarný, ekologický, zajímavá matematika, zdravotnický, přírodovědný, logopedie, šest kroužků internetu apod.

Pro celkem dvacetšest integrovaných zdravotně postižených žáků (šest na 1. stupni, dvacet na 2. stupni) jsou zpracovány individuální plány. Spolupráce s pracovníky pedagogicko-psychologické poradny i speciálně pedagogického centra je na dobré úrovni, vyšetření žáků jsou doložena potřebnou dokumentací a zabezpečena před zneužitím.

Plánování je hodnoceno jako vynikající.

Organizování

Vedení školy je tvořeno ředitelkou školy a zástupkyněmi pro 1. a 2. stupeň. Pravidelných porad vedení se dle potřeby účastní rovněž výchovná poradkyně, vedoucí školní jídelny a pracovnice odborové organizace. Ředitelka školy má vysokoškolské pedagogické vzdělání, odbornou a pedagogickou způsobilost k výuce předmětů fyzika-základy průmyslové výroby ve funkci ředitele ZŠ M. Pujmanové působí od roku 1992 a vykazuje 38 let celkové pedagogické praxe. Zástupkyně ředitele – statutární zástupce ředitelky, v jejíž kompetenci je zejména řídicí činnost na 1. stupni, sestavování rozvrhu hodin a suplování, má vysokoškolské pedagogické vzdělání a odbornou a pedagogickou způsobilost k výuce předmětů na prvním stupni ZŠ a jazyka ruského na 2. stupni. Zástupkyně ředitele v jejíž kompetenci je zejména řídicí činnost na 2. stupni, vedení inventáře školy a fondu školních učebnic a potřeb má vysokoškolské pedagogické vzdělání a odbornou a pedagogickou způsobilost k výuce českého jazyka a občanské výchovy.

Kompetence všech vedoucích pracovníků jsou písemně vymezeny, míra vyučovací povinnosti všech vedoucích pracovníků, výchovné poradkyně i ostatních učitelů odpovídá platným právním předpisům.

Funkci výchovné poradkyně plní vyučující s dlouholetou pedagogickou praxí na základní škole, jež absolvovala specializační studium pro výchovné poradce. Ve své činnosti se zaměřuje zejména na práci se zdravotně postiženými žáky a na profesní orientaci žáků školy. Úkoly na úseku protidrogové prevence plní metodik prevence.

Na řízení školy se v rámci svých kompetencí stanovených ředitelem školy podílí i dvě vedoucí metodických sdružení na 1. stupni a 9 vedoucích předmětových komisí. Jednání těchto metodických orgánů se konají pravidelně čtyřikrát ročně, zápisy z jednání jsou vedeny.

Řád školy je zpracován v souladu s vyhláškou o základní škole. Byl prokazatelně projednán, aktualizován a schválen pedagogickou radou dne 29. 8. 2001. Jeho platné znění je zpřístupněno žákům prostřednictvím nástěnek v jednotlivých třídách. V řádu školy je zakotven pokyn MŠMT k prevenci zneužívání návykových látek ve školách a školských zařízeních. Třídní knihy jednotlivých tříd obsahují zápis o seznámení všech žáků se školním řádem, bezpečnostními a dalšími předpisy.

Organizace vyučování žáků odpovídá obecně závazným právním předpisům.

Organizace pedagogických rad (pětkrát ročně) a pracovních porad (aktuálně dle potřeby, zpravidla jednou měsíčně) je vzhledem k velikosti školy v zásadě optimální z hlediska četnosti i obsahu. Inspekci byly přeloženy zápisy z pedagogických rad ve školním roce 2000/2001 a z první pedagogické rady v letošním školním roce, které vykazovaly z hlediska formy nadstandardní úroveň, z hlediska obsahu poskytují relevantní informace.

Informační systém školy je promyšleně organizován, čtyřikrát ročně se konají třídní schůzky

s rodiči žáků Další informace o svých dětech mohou rodiče získat dle předchozí individuální domluvy s daným pedagogickým pracovníkem. Spolupráce rodičů se školou je na velmi dobré úrovni, činnost vyvíjí Sdružení rodičů a přátel školy. Aktuální informace jsou rodičům poskytovány zejména prostřednictvím žákovských knížek. Rovněž pracovníci školy mají zajištěn přístup ke všem potřebným informacím, důvěrné informace o žácích i o zaměstnancích školy jsou řádně zabezpečeny před zneužitím.

Škola se snaží vhodným způsobem prezentovat na veřejnosti. Žáci školy získali v uplynulém školním roce čtyřikrát první místo v městských soutěžích a několik dalších významných umístění v okrskových sportovních a vědomostních soutěžích.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000 byla prokazatelně projednána s pracovníky školy dne 21. 6. 2001 na pedagogické radě a poskytuje relevantní informace o škole, které slouží jako zdroj sebehodnocení. Byla zaslána zřizovateli a Školskému úřadu Karviná.

Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání školy a informační systémy školy jsou hodnoceny jako vynikající.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení a motivování pracovníků je ze strany ředitelky školy věnována dostatečná pozornost, operativní řízení navazuje na plánování a kontrolu jednotlivých činností. Pracovníci vedení školy se snaží pro pozitivní vývoj školy maximálně využívat dostupný lidský potenciál, promyšleně jsou vytvářeny podmínky pro uplatnění kreativity a iniciativy.

K termínu inspekce pracovalo v ZŠ M. Pujmanové celkem 55 pracovníků, z nichž je 39 pedagogických (36 učitelů a 3 vychovatelky). Týdně je vyučováno úhrnem 739 hodin, z nichž výuka bez odborné i pedagogické způsobilosti představuje 22 hodin, tj. 2,98 %. Všechny hodiny v předmětech matematika, zeměpis, přírodopis, český jazyk, vlastivěda vyučují pouze učitelé s odbornou i pedagogickou způsobilostí. Procento hodin odučených učiteli bez pedagogické způsobilosti na 1. stupni vykazuje hodnotu 0,71.

Průměrný věk vyučujících je 44 let, ve škole působí tři učitelé mladší 35 let, devatenáct učitelů do 45 let věku a šest vyučujících v důchodovém věku. Rozbor struktury učitelského sboru podle pohlaví vykazuje sedmiprocentní zastoupení mužů (tři učitelé – muži).

Pedagogický sbor je stabilizovaný, v současné době má 2 začínající učitelky, jimž je ze strany vedení školy věnována přiměřená pozornost, jsou jim stanoveni uvádějící učitelé, kteří je vedou po metodické stránce.

V rámci daných finančních možností je vytvořen promyšlený systém stimulování pracovníků, jsou stanovena kritéria pro přiznání osobních příplatků i kritéria pro udělení mimořádných odměn, s nimiž byli všichni vyučující prokazatelně seznámeni. Rovněž kritéria pro stanovení výše zvláštního příplatku pracovníkům, kteří soustavně vykonávají práci třídního učitele, jsou písemně stanovena.

Pravidelné hodnocení pracovníků probíhá vždy na počátku nového školního roku při stanovení osobního příplatku, při změnách výše osobního příplatku nebo při poskytování mimořádných odměn.

Systém, rozsah a efektivnost vedení a motivování pracovníků jsou hodnoceny jako vynikající.

Kontrolní mechanismy

Ředitelka školy má vytvořen Plán kontrolní činnosti, který zahrnuje vnitřní kontrolu vůči celé organizační struktuře. Podklady k hodnocení a kontrole pracovníků získává vedení školy

jednak prováděnými kontrolami výkonu dozorů, jednak přímou hospitační činností ve vyučovacích hodinách, dále rovněž sledováním průběhu schůzek metodických sdružení a předmětových komisí, pravidelnými kontrolami žákovských knížek, třídních knih, třídních výkazů a další pedagogické dokumentace. Prováděny jsou rovněž kontroly výchovně-vzdělávací práce ve školní družině, kontrola archivu, kontroly laboratorních prací žáků apod. O kontrolní činnosti včetně kontroly písemných projevů žáků, výkresů a laboratorních prací jsou vedeny stručné záznamy.

Ve školním roce 2000/2001 vykonala ředitelka školy 34 hospitací, zástupkyně ředitele pro 1. stupeň 32 hospitačních hodin, zástupkyně ředitele pro 2. stupeň 31 hodin. V letošním školním roce dosud členové vedení školy hospitovali v 21 vyučovacích hodinách (ředitelka osm hodin, zástupkyně ředitele ve 13 hodinách). Záznamy jsou prokazatelně vedeny, pohospitační rozhovory jsou realizovány, což je doloženo vlastnoručními podpisy hospitovaných. Analýzy výsledků kontrol jsou prováděny.

Ke kontrole vyučovacích výsledků žáků používá škola již několik let srovnávací testy zaměřené na obecné studijní předpoklady, český jazyk, fyzika, chemie a matematiku žáků 6. – 9. ročníků. Pravidelně jsou realizovány zejména interní srovnávací prověrky z českého jazyka a matematiky.

Klasifikace žáků je prováděna dle klasické pětistupňové klasifikační stupnice, širší slovní hodnocení nebylo realizováno.

Systém, rozsah a účinnost kontrolních mechanismů jsou hodnoceny jako vynikající.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Na základě výše uvedených dílčích hodnocení jednotlivých sledovaných jevů jsou podmínky vzdělávání souhrnně hodnoceny jako vynikající.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Přehled o počtu ročníků a počtu žáků školy

Ročník	Počet tříd v ročníku	Celkem žáků v ročníku	Počet integrovaných zdravotně postižených žáků
1.	2	55	-
2.	2	51	-
3.	2	53	1
4.	3	64	2
5.	3	67	3
6.	4	89	5
7.	4	95	9
8.	3	86	6
9.	3	78	-
Celkem	26	638	26

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. ŠÚ-99-opr-1/ZŠ-66 ze dne 7. 1. 1999,
- třídní knihy, třídní výkazy, žákovské knížky žáků, sešity a písemné práce žáků,
- řád školy, rozvrh hodin,
- záznamy z pedagogických rad a z jednání předmětových komisí,
- Koncepce rozvoje ZŠ Havířov-Šumbark, M. Pujmanové,
- Plán práce školy na školní rok 2001/2002,
- Plán řízení a kontroly,
- minimální preventivní program ZŠ,
- podkladová inspekční dokumentace vyplněná ředitelkou školy,
- hospitační záznamy a tematické plány učiva,
- přehled o počtu ročníků a počtu žáků školy,
- přehled pedagogických pracovníků školy,
- Výroční zpráva školy o činnosti za školní rok 2000/2001,
- dokumentace žáků se zdravotním postižením.

ZÁVĚR

Celkově je na základě výše uvedených skutečností průběh vzdělávání v Základní škole Havířov-Šumbark M. Pujmanové 17/1151 hodnocen jako velmi dobrý, podmínky vzdělávání jako vynikající.

V období od předchozí inspekce prošla škola pozitivním vývojem. Byly vybudovány nové odborné učebny (výpočetní techniky, hudební výchovy), realizována byla oprava tělocvičen. Počet PC se zvýšil na 15 kusů. Škola byla kompletně vybavena žaluziemi. Vzrostl počet hodin odučených vyučujícími s odbornou i pedagogickou způsobilostí k výuce na základní škole. Došlo k realizaci vybírání příspěvků žáků ŠD pomoci bezhotovostního účtu a k dovybavení všech žáků školy zeměpisnými atlasy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Václav Leikep	Mgr. Václav Leikep v. r.
Členové týmu	Mgr. Šárka Hanušová	Mgr. Šárka Hanušová v. r.
	Mgr. Kazimír Worek	Mgr. Kazimír Worek v. r.

V Karviné dne 26. listopadu 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 26. listopad 2001

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Jana Plačková

Mgr. Jana Plačková v. r.
podpis

Předmětem orientační inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor školství, mládeže a sportu 28. října 117 702 18 Ostrava 2	2001 – 11 – 12	143 281/01 – 11035
Zřizovatel: Statutární město Havířov	2001 – 11 - 12	143 282/01 - 11035
Rada školy: není zřízena	-	-

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.